

WSPÓŁPRACA I SOLIDARNOŚĆ

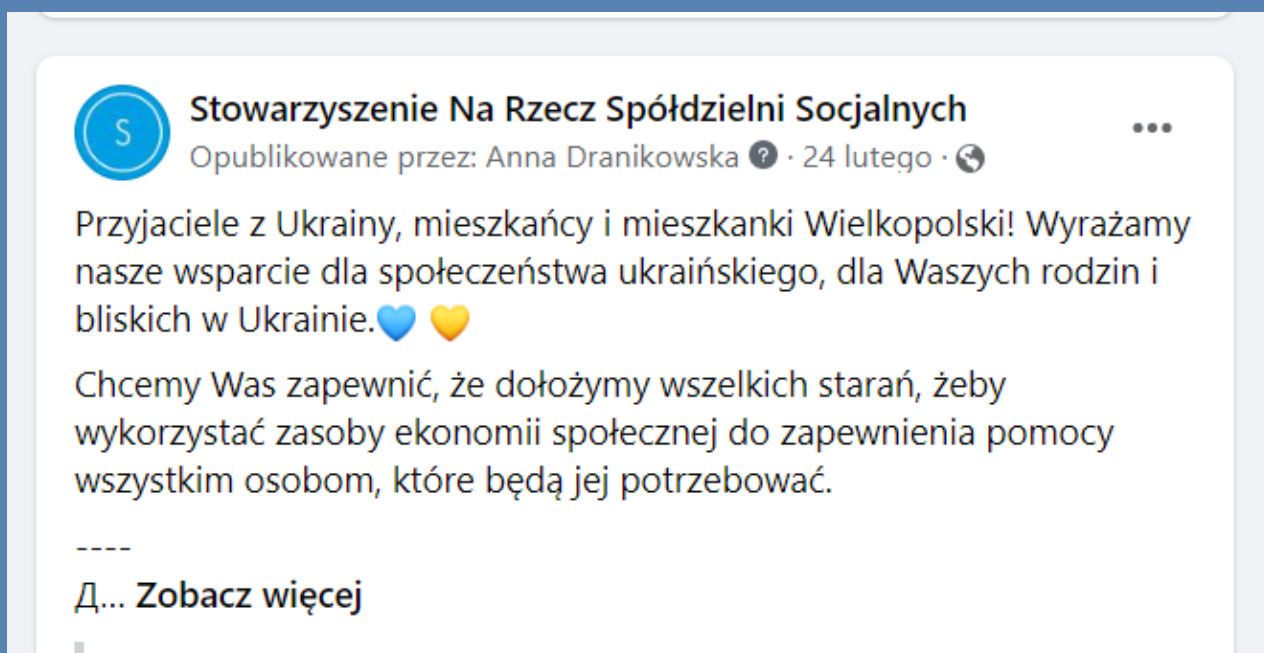
źródło: Aleksander Małachowski, Instagram

Wykorzystanie mechanizmu zakupowego w celu wsparcia
przedsiębiorstw społecznych niosących pomoc osobom
uciekającym z Ukrainy przed wojną: przewodnik

GENEZA

24 lutego 2022 roku Federacja Rosyjska rozpoczęła inwazję na Ukrainę. Jak wszyscy byliśmy w szoku i chcieliśmy natychmiast zacząć działać.

RAPORT

W marcu 2022 we współpracy z OWES-ami z całego kraju i w porozumieniu z MRiPS przeprowadziliśmy *Badanie możliwości PS/PES w kontekście świadczonych usług dla osób uciekających z Ukrainy*.

Konkluzja była następująca: ogromna liczba PS i PES zaangażowała się w pomoc naszym sąsiadom. Jednocześnie PS wskazywały na poważne ograniczenia kadrowe i finansowe, które mogły uniemożliwić pomaganie w najbliższym czasie.

Stawało się też jasne, że musimy się przygotować na maraton.

Pełna treść raportu dostępna [tutaj](#):

WYTYCZNE MINISTERSTWA FUNDUSZY I POLITYKI REGIONALNEJ

Przygotowane w marcu 2022 r. wytyczne dotyczące rozszerzenia mechanizmu zakupów interwencyjnych nakreśliły ramy udzielania wsparcia. OWES otrzymały możliwość kupowania produktów i usług oraz ich nieodpłatnego przekazywania na rzecz osób, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej w związku z inwazją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę.

Pełna treść wytycznych dostępna jest [tutaj](#).

CZYM JEST MECHANIZM ZAKUPOWY?

Mechanizm zakupowy to narzędzie, które pozwala Ośrodkom Wsparcia Ekonomii Społecznej kupić produkty i usługi od działających lokalnie przedsiębiorców społecznych, a następnie przekazać je instytucjom organizującym bezpośrednią pomoc (jak np. MOPS, OPS czy CUS). Poza wsparciem osób uciekających z Ukrainy, wdrożone przez nas rozwiązanie ma za zadanie zrealizować inny, równie ważny cel – pomóc lokalnym przedsiębiorstwom społecznym, które mocno odczuły skutki pandemii.

COVID - 19

Mechanizm zakupowy przetestowaliśmy podczas pandemii COVID-19. Rozwiązanie to pozwoliło nam na zakup od PS usług i produktów, które zostały wykorzystane na walkę ze skutkami pandemii COVID-19. Dodatkowym celem było utrzymanie miejsc pracy w PS.

W 2020 roku, w ciągu pięciu edycji z mechanizmu skorzystało 32 PS/PES, oraz ok. 100 różnych instytucji pomocowych z Wielkopolski i Wschodniej, na łączną kwotę ok. 350 000 - 400 000 euro (tj. ok. 10% mechanizmu w całym kraju).

Więcej na ten temat możesz przeczytać w raporcie podsumowującym dostępnym [tutaj](#).

ZAKUPY INTERWENCYJNE: KROK PO KROKU

Mechanizm zakupowy pozwala nam na zakupy najpotrzebniejszych usług i produktów od PES i przekazywanie ich instytucjom pomocowym natychmiast. Jest to możliwe, ponieważ zakupy są reakcją na określoną sytuację, której nie można było wcześniej przewidzieć.

Poniżej przedstawiamy jak wygląda wdrażanie tego narzędzia krok po kroku:

PRZYGOTOWANIE DOKUMENTACJI

Puntem wyjścia były dla nas zalecenia Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej. Na ich podstawie, we współpracy z właściwą Instytucją Zarządzającą - w naszym przypadku Urzędem Marszałkowskim Województwa Wielkopolskiego - opracowaliśmy regulamin i wzory potrzebnych dokumentów.

Możesz je zobaczyć [tutaj](#).

ZBIERANIE SZCZEGÓŁOWYCH INFORMACJI O ZAPOTRZEBOWANIU

Do zadanie dla przedsiębiorstw społecznych (ze wsparciem OWES). Z narzędzia skorzystać mogą wyłącznie te przedsiębiorstwa, które posiadają partnera - instytucję, która zgłasza zapotrzebowanie na określone produkty/usługi. Mogą to instytucje takie jak: MOPS, CUS, OPS, MOPR, szpitale, PCPR, DPS czy nawet OSP.

ZŁOŻENIE WNIOSKÓW

Zależało nam na tym, żeby wnioski były możliwie jak najprostsze - tu liczy się szybkie działanie, a nie skomplikowana dokumentacja. Ważne jednak, żeby PS nie korzystało w tym samym czasie z innych źródeł finansowania dla tej samej usługi.

Wzór wniosku możesz zobaczyć [tutaj](#).

REALIZACJA USŁUGI

Staramy się, żeby czas między złożeniem wniosku, a rozpoczęciem realizacji usługi był możliwie jak najkrótszy. Dowodem zrealizowania usługi jest dla nas oświadczenie instytucji zgłaszającej wcześniej zapotrzebowanie. Często prosimy również o zdjęcia.

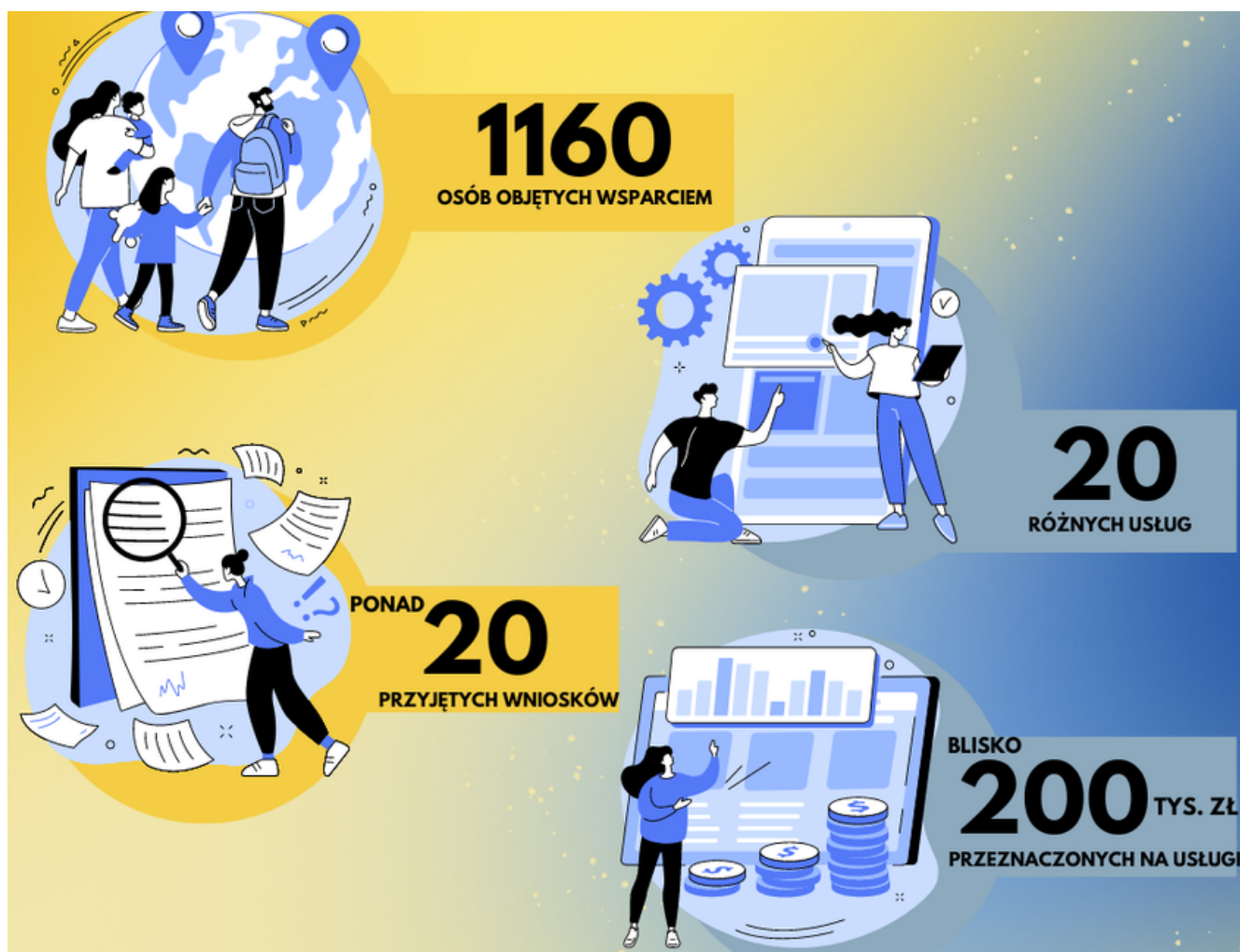
PIERWSZE REZULTATY

Za nami pierwsza edycja zakupów interwencyjnych.

Pomoc była świadczona w m. in. następujących obszarach:

- posiłki
- opieka nad dziećmi i zajęcia rozwojowe
- zakwaterowanie
- transport, pranie
- opieka psychologiczna i prawna
- rehabilitacja i inne usługi społeczne (np. wytchnieniowe)
- zakupy sprzętu medycznego
- zatrudnienie

Poniższa infografika przedstawia rezultaty pierwszej edycji. Obecnie jesteśmy już w trakcie kolejnej.

PRZYKŁAD: SPS BLUES HOSTEL

Spółdzielnia socjalna Blues Hostel pierwsze osoby uciekające przed wojną przyjęła jeszcze w lutym br. Nowi goście zostali zakwaterowani we wszystkich pokojach, którymi dysponowała spółdzielnia (łącznie 21 miejsc noclegowych). Działania Blues Hostelu są uzupełniane przez inne, współpracujące ze spółdzielnią przedsiębiorstwa społeczne, które dostarczają potrzebne usługi, w tym m.in.: catering (Spółdzielnia Socjalna Finezja), rehabilitację osób z niepełnosprawnością (Spółdzielnia Socjalna SIR) czy usługi sprzątające oraz pranie (Stowarzyszenie Przepis na życie).

Instytucją, która oficjalnie zleca i odbiera wszystkie opisane usługi jest Miejski Ośrodek Pomocy w Koninie.

PRZYKŁAD: SPS SPEKTRUM

Spółdzielnia prowadzi warsztaty integracyjne, w których uczestniczą dzieci o specjalnych potrzebach zarówno z Polski jak i z Ukrainy. Podczas warsztatów wykorzystywane są alternatywne sposoby komunikacji, m.in. kartki z grafikami.

PRZYKŁAD: SPS NA WINIARACH

Spółdzielnia Socjalna Na Winiarach w partnerstwie z Caritas Archidiecezji Gnieźnieńskiej przygotowywała świąteczne posiłki, które zostały wydane ponad 160 osobom. Zostało to zorganizowane w kwietniu, jednym z najgorętszych miesięcy, jeśli chodzi o napływ osób uciekających przed wojną do Polski.

Jednocześnie warto podkreślić, że wiele spółdzielni - zwłaszcza w mniejszych miejscowościach - postawiło na systematyczne wsparcie żywieniowe mniejszych grup osób.

PRZYKŁAD: FUNDACJA PRONAUTIS

Fundacja ProNautis zdecydowała się zapewnić gościom z Ukrainy pomoc psychologiczną i prawną. Wsparcie otrzymane w ramach mechanizmu zakupowego pozwoliło Fundacji na zatrudnienie osoby z Ukrainy do pomocy w realizowanych zadaniach.

Z uwagi na to, że Fundacja zajmuje się również hipoterapią możliwe było zorganizowanie warsztatów integracyjnych dla dzieci z Polski i Ukrainy na świeżym powietrzu.

KORZYŚCI

Wśród najważniejszych korzyści związanych z wdrożeniem mechanizmu zakupów interwencyjnych należy wymienić:

- aktywizujemy i wspieramy małe społeczności lokalne w działaniach pomocowych,
- pomagamy PS/PES realizować ich cele statutowe - zarówno gospodarcze jak i społeczne,
- pomagamy w utrzymaniu miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych,
- PES odgrywają aktywną rolę w niesieniu pomocy i włączaniu uchodźców wojennych do społeczeństwa - stymulujemy proces oddolny zamiast dawać gotowe, odgórne rozwiązania.
- budujemy sieć partnerstw lokalnych - bez współpracy PS/PES z instytucjami samorządowymi, takimi jak OPS, MOPS, CUS, MOPR czy OSP - wykorzystanie narzędzia nie byłoby możliwe.

Wiele dobrego przyniósł nam mechanizm zakupowy - szczególnie integrację lokalną i wsparcie psychologiczne dla dzieci. Osoby z Ukrainy nie są już anonimowe, stają się częścią naszej społeczności.

Anna Nawrocka, Fundacja ProNautis

O NAS

Jesteśmy organizacją pozarządową, która od prawie 20 lat działa w obszarze ekonomii społecznej. Swoją siedzibę mamy w Poznaniu, ale granice miasta ani nawet województwa nie ograniczają naszej działalności. A polega ona tworzeniu nowych i wspieraniu już działających podmiotów ekonomii społecznej. Są to zarówno przedsiębiorstwa społeczne jak i podmioty ekonomii społecznej. Lubimy o sobie mówić, że szukamy nowych rozwiązań dla starych problemów.

Od blisko 10 lat prowadzimy Wielkopolski Ośrodek Ekonomii Społecznej: www.woes.pl
Ośrodek posiada akredytację Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej jako Ośrodek wsparcia wysokiej jakości.

Mamy nadzieję, że ten przewodnik będzie dla Was przydatny. Gdybyście mieli lub miały dodatkowe pytania, to zapraszamy do kontaktu.

**STOWARZYSZENIE
NA RZECZ SPÓŁDZIELNI
SOCJALNYCH**

biuro@spoldzielnie.org

tel. 61 887 11 66

www.spoldzielnie.org

FB: <https://www.facebook.com/spoldzielnie.org/>